

Ceturtdiena, 2015, 8 oktobris

P8_TA(2015)0347

Tiesību akti hipotekāro kredītu jomā un riskanti finanšu instrumenti ES – Spānijas gadījums**Eiropas Parlamenta 2015. gada 8. oktobra rezolūcija par tiesību aktiem hipotekāro kredītu jomā un riskantiem finanšu instrumentiem Spānijā (pamatojoties uz saņemtajiem lūgumrakstiem) (2015/2740(RSP))**

(2017/C 349/07)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā lūgumrakstu Nr. 626/2011 un 15 citus lūgumrakstus par tiesību aktiem hipotekāro kredītu jomā Spānijā (Nr. 179/2012, 644/2012, 783/2012, 1669/2012, 996/2013, 1345/2013, 1249/2013, 1436/2013, 1705/2013, 1736/2013, 2120/2013, 2159/2013, 2440/2013, 2563/2013 un 2610/2013),
 - ņemot vērā lūgumrakstu Nr. 513/2012 un 21 citu lūgumrakstu par riskantiem finanšu instrumentiem Spānijā (Nr. 548/2012, 676/2012, 677/2012, 785/2012, 788/2012, 949/2012, 1044/2012, 1247/2012, 1343/2012, 1498/2012, 1662/2012, 1761/2012, 1851/2012, 1864/2012, 169/2013, 171/2013, 2206/2013, 2215/2013, 2228/2013, 2243/2013 un 2274/2013),
 - ņemot vērā apspriešanās Lūgumrakstu komitejā ar attiecīgajiem lūgumrakstu iesniedzējiem, no kurām visnesenākā notika 2015. gada 16. aprīlī,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 4. februāra Direktīvu 2014/17/ES par patērētāju kredītliģumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 ⁽¹⁾,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES ⁽²⁾,
 - ņemot vērā Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvu 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos ⁽³⁾,
 - ņemot vērā 2015. gada 19. maija kopīgajās debatēs par maksātnespējas procedūru Komisijas izteikto paziņojumu par tās 2014. gada 12. marta ieteikuma par jaunu pieeju neveiksmīgai darījumdarbībai un maksātnespējai pārskatīšanu un paplašināšanu attiecībā uz ģimeņu maksātnespēju un otras iespējas nodrošināšanu privātpersonām un māsaimniecībām,
 - ņemot vērā 2013. gada 11. jūnija rezolūciju par sociālajiem mājokļiem Eiropas Savienībā ⁽⁴⁾,
 - ņemot vērā tā jautājumu Komisijai par tiesību aktiem hipotekāro kredītu jomā un riskantiem finanšu instrumentiem Spānijā (pamatojoties uz saņemtajiem lūgumrakstiem) (O-000088/2015 – B8-0755/2015),
 - ņemot vērā Lūgumrakstu komitejas iesniegto rezolūcijas priekšlikumu,
 - ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā daudzie saņemtie lūgumraksti atklāja tūkstošiem traģisku personīgu gadījumu, kad iedzīvotāji bija pilnībā vai daļēji zaudējuši visus mūža ietaupījumus, un tā kā šajos lūgumrakstos uzrādīti arī šķēršļi, ar ko patērētāji saskaras, cenšoties iegūt precīzu un svarīgu informāciju par finanšu instrumentiem;

⁽¹⁾ OV L 60, 28.2.2014., 34. lpp.⁽²⁾ OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.⁽³⁾ OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0246.

Ceturtdiena, 2015, 8 oktobris

- B. tā kā Spānijā pilsoniskās sabiedrības organizācijas turpina protestēt pret simtiem tūkstošu izlikšanas no mājām gadījumu, negodīgiem noteikumiem hipotekāro kredītu līgumos un kredītaņēmēju aizsardzības trūkumu; tā kā saskaņā ar vienas no šīm organizācijām — *Hipotekāro kredītu upuru platformas (Plataforma de Afectados por la Hipoteca — PAH)* — sniegto informāciju 2015. gada pirmajā ceturksnī ir konstatēts 19 261 šāds izlikšanas no mājām gadījums (par 6 % vairāk nekā 2014. gada pirmajā ceturksnī); tā kā PAH lēš, ka Spānijā kopš 2008. gada ir bijuši vairāk nekā 397 954 šādi izlikšanas no mājām gadījumi; tā kā mājokli ir zaudējušas vairāk nekā 100 000 mājsaimniecību;
- C. tā kā krīze vēl vairāk pasliktināja no mājām izlikto ģimeņu situāciju, kurām joprojām ir jāmaksā hipotekārais kredīts un ar to saistītie aizvien pieaugošie procenti; tā kā Spānijas valdība, pieņemot Likumu Nr. 6/2012, kā ārkārtas pasākumu ir ieviesusi *datio in solutum* iespēju; atgādina, ka saskaņā ar oficiālajiem datiem par 2014. gada otro ceturksni *datio in solutum* tika apstiprināts tikai attiecībā uz 1 467 no 11 407 pieteikumiem, proti, tikai 12,86 % gadījumu;
- D. tā kā gan Spānijas tiesas, gan ES Tiesa ir konstatējušas daudzus negodīgus līguma noteikumus vai ļaunprātīgas prakses gadījumus Spānijas hipotekārās kreditēšanas sektorā (sk. ES Tiesas spriedumus lietās C-243/08 *Pannon-GSM*, C-618/10 *Banco Español de Crédito* un C-415/11 *Catalunyacaixa*) un tā kā minētie līguma noteikumi un prakse netiktu pieļauti, ja Spānija būtu pilnībā transponējusi un īstenojusi Direktīvas 93/13/EEK, 2004/39/EK un 2005/29/EK;
- E. tā kā pēc 2016. gada 21. marta noslēgtiem hipotekārā kredīta līgumiem piemēros Direktīvu 2014/17/ES par patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu (Hipotekāro kredītu direktīvu), kas paredz pienākumu kreditoriem informēt patērētājus par attiecīgā kredītlīguma galvenajām iezīmēm;
- F. tā kā, ņemot vērā ES Tiesas spriedumu Aziz lietā (C-415/11), Spānijas iestādes, piemērojot paātrinātu procedūru, pieņēma 2013. gada 14. maija Likumu Nr. 1/2013 par pasākumiem hipotekārā kredītaņēmēju aizsardzības pastiprināšanai, parāda pārstrukturēšanu un sociālo īri (*Ley 1/2013, de 14 de mayo, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, restructuración de la deuda y alquiler social*);
- G. tā kā, ņemot vērā ES Tiesas spriedumu lietā C-169/14, Spānijas iestādes grozīja valsts pārsūdzības sistēmu hipotekārās kreditēšanas jomā, 2015. gada 25. maija Likumā Nr. 9/2015 par steidzamiem pasākumiem saistībā ar bankrotu (*Ley 9/2015, de 25 de mayo, de medidas urgentes en material concursal*) iekļaujot nobeiguma noteikumu, lai nodrošinātu šī tiesību akta atbilstību Direktīvai 93/13/EEK;
- H. tā kā Spānijas parlaments ir pieņēmis Labas prakses kodeksu ar mājokļa iegādi saistīta hipotekārā parāda dzīvotspējīgai pārstrukturēšanai, kuru finanšu struktūras nav ņēmušas vērā lielākoties tā brīvprātīgā rakstura dēļ un kura piemērošanai bijuši ļoti niecīgi rezultāti attiecībā uz izlikšanas novēršanu un *datio in solutum* veicināšanu, jo 80 % pieteikumu tiek atzīti par nepieņemamiem saskaņā ar atbilstības prasībām;
- I. tā kā daudzos gadījumos bankas nav pienācīgi informējušas patērētājus par tā riska apmēru, kas saistīts ar piedāvājumiem ieguldījumiem, un tā kā šādos gadījumos bankas nav veikušas atbilstības testus, lai noteiktu, vai klientiem ir pietiekamas zināšanas to finanšu risku izpratnei, kurus tie uzņemas; tā kā daudzi cietušie iedzīvotāji ir vecāka gadagājuma cilvēki, kas savus mūža ietaupījumus ieguldījuši ieguldījumos, kas viņiem tika izklāstīti kā droši ieguldījumi;
- J. tā kā tiek lēsts, ka pēdējos gados aptuveni 700 000 Spānijas iedzīvotāju ir kļuvuši par finanšu krāpšanas upuriem, jo viņu bankas viņiem negodīgi pārdevušas riskantus finanšu instrumentus, pienācīgi neinformējot par riska apmēru un faktiskajām sekām, ko radīs liegtā iespēja izmantot savus ietaupījumus;
- K. tā kā daudzi finanšu krāpšanas upuri ir atteikušies izmantot Spānijas iestāžu ieviesto arbitrāžas mehānismu;

Ceturtdiena, 2015, 8 oktobris

- L. tā kā Direktīva 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem (FITD) reglamentē ieguldījumu sabiedrību un kredītiestāžu īstenoto ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu attiecībā uz finanšu instrumentiem, tostarp priekšrocību akcijām (*preferentes*); tā kā FITD 19. pantā ir noteiktas profesionālās ētikas normas, kas jāievēro tiem, kas sniedz ieguldījumu pakalpojumus klientiem,
1. aicina Komisiju uzraudzīt sprieduma *Aziz* lietā (C-415) un Direktīvas 93/13/EEK par tiesību aktiem hipotekāru kredītu jomā īstenošanu visās dalībvalstīs, lai garantētu, ka dalībvalstu iestādes nodrošina to pilnīgu ievērošanu;
 2. aicina finanšu struktūras visā Savienībā pārtraukt īstenot ļaunprātīgu praksi attiecībā uz klientiem hipotekāro kredītu, sarežģītu finanšu produktu un kredītkaršu jomā, tostarp pārmērīgi augstu procentu likmju piemērošanu un pakalpojumu patvaļīgu atcelšanu;
 3. aicina finanšu struktūras visā Savienībā izvairīties no ģimeņu izlikšanas no viņu vienīgā mājokļa, tā vietā izmantojot parāda pārstrukturēšanu;
 4. aicina Spānijas valdību izmantot tās rīcībā esošos instrumentus, lai rastu visaptverošu risinājumu nolūkā krasi samazināt izlikšanas no mājām gadījumu nepieļaujami lielo skaitu;
 5. aicina Komisiju rūpīgi uzraudzīt Direktīvas 2014/17/ES par patērētāju kredītliģumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu (Hipotekāro kredītu direktīvas) transponēšanu visās ES dalībvalstīs;
 6. aicina Komisiju dalīties paraugpraksē attiecībā uz *datio in solutum* piemērošanu atsevišķās dalībvalstīs un izvērtēt tās ietekmi uz patērētājiem un uzņēmumiem;
 7. brīdina Komisiju saistībā ar ES ģenerālvokāta paustajām šaubām par to pasākumu likumību, kurus Spānijas valdības pieņēmusi, lai novērstu pārkāpumus, par kuriem 2013. gada 14. martā paziņoja ES Tiesa, un nepieļautu ļaunprātīgu praksi hipotekāro kredītu sektorā;
 8. aicina Komisiju cieši uzraudzīt, vai tiek efektīvi īstenoti jaunie Spānijas valdības pieņemtie pasākumi pašreizējo problēmu risināšanai un ļaunprātīgas prakses novēršanai banku darbības un finanšu instrumentu tirdzniecības jomā;
 9. aicina Komisiju sākt informācijas kampaņas par finanšu produktiem un, veicot izglītojošus pasākumus, veicināt izpratni par finanšu jautājumiem, lai nodrošinātu, ka Savienības iedzīvotāji ir labāk informēti par riskiem, kurus viņi uzņemas, parakstoties uz finanšu produktiem;
 10. aicina Komisiju dalīties paraugpraksē, kas ļautu uzlabot finansiālās grūtībās nonākušu iedzīvotāju aizsardzību; uzskata, ka pamata izglītība par finanšu jautājumiem būtu jāuzskata par papildu vērtību, kas palīdz izvairīties no pārmērīgu parādsaistību uzņemšanās sekām;
 11. aicina Eiropas Banku iestādi (EBI) un Eiropas Centrālo banku (ECB) rīkot paraugprakses kampaņu, lai mudinātu bankas un to darbiniekus sniegt skaidru, saprotamu un pareizu informāciju; uzsver, ka ir jānodrošina iespēja patērētājiem pieņemt pārdomātu lēmumu, kas balstās uz iespējamo risku pilnīgu apzināšanos, un ka brokeri un bankas nedrīkst maldināt patērētājus;
 12. lai saglabātu ES finanšu nozares stabilitāti, aicina EBI un ECB veikt turpmākus pasākumus, pieprasot bankām nošķirt potenciāli riskantus finanšu instrumentu tirdzniecības darījumus no noguldījumu pieņemšanas gadījumos, kad šādas darbības apdraud finanšu stabilitāti;
 13. aicina Komisiju un ECB izvērtēt Spānijas arbitražas mehānismu, kas tika ieviests, lai aizsargātu iedzīvotājus, kuri kļuvuši par finanšu krāpšanas upuriem;

Ceturtdiena, 2015, 8 oktobris

14. aicina Komisiju uzraudzīt to, vai Spānija pareizi transponē un piemēro ES tiesību aktus attiecībā uz finanšu instrumentiem, tostarp preferenciālajām akcijām;
 15. aicina Komisiju reaģēt saistībā ar saņemtajām sūdzībām un veikt vajadzīgo izmeklēšanu;
 16. prasa Komisijai iesniegt likumdošanas priekšlikumu par ģimenes maksātspēju;
 17. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Spānijas valdībai, Padomei, Komisijai un Eiropas Centrālajai bankai.
-